

Stanovisko AVPO ČR k navrhované změně vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách

Návrh novely vyhlášky č. 505/2006 Sb. reaguje na současnou nepříznivou ekonomickou situaci spojenou se vysokou mírou inflace a nárůstem cen, k řešení této situace však přistupuje obecně a plošně, a to bez zohlednění rozdílů zejména ve formě poskytování sociálních služeb, a dále pak i významných rozdílů mezi jednotlivými cílovými skupinami (zvláště seniorů a osob se zdravotním postižením).

Navrhované znění vyhlášky by mělo například značně rozdílný faktický dopad na seniora žijícího v dlouhodobé pobytové službě a oproti tomu na člověka se zdravotním postižením žijícího samostatně v domácím prostředí za pravidelné podpory terénní sociální služby.

Hlavním zdrojem pro úhrady za sociální péči je totiž zpravidla příspěvek na péči. Navrhovaná výše maximálních úhrad za hodinu poskytnuté péče má pak zásadní dopad na osoby žijící v domácím prostředí. Ve svém důsledku omezuje možný rozsah péče, které mohou od terénních a ambulantních služeb čerpat. Zvláště pak u osob se zdravotním postižením pobírajícím invalidní důchod, který nebyl v roce 2022 navyšován srovnatelně s důchodem starobním. Naopak osoby žijící trvale v sociálních službách poskytovaných pobytovou formou nebudou v důsledku návrhu omezeny v přístupu k potřebné péči. Péče jim bude i nadále poskytována bez ohledu na stupeň a hodnotu příspěvku na péči. Saturaci zvýšených nákladů na ubytování a stravu pak lze u této skupiny předpokládat v souvislosti se sledem valorizací starobních důchodů.

Nadále zásadně trváme na tom, aby zvyšování maximálních úhrad bylo optimálně řešeno současně se zavedením mechanismu zvyšování příspěvku na péči, tedy aby navyšování úhrad probíhalo pravidelně a systémově stanoveným valorizačním mechanismem, a to souběžně s obdobně navázaným stanoveným valorizačním mechanismem u příspěvku na péči. Tímto způsobem je ostatně tato problematika uchopena v připravované novele Zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

S ohledem na výše uvedené však považujeme za vhodné v rámci změny vyhlášky umožnit navýšení maximálních úhrad za ubytování a stravu u sociálních služeb poskytovaných v pobytové formě, obdobně u sociálních služeb, které v rámci svého zaměření stravu klientům zajišťují (např. u pečovatelské služby). Samotné zvýšení úhrad za ubytování a stravování by aktuální nepříznivou situaci u poskytovatelů sociálních služeb částečně řešilo.

Oblast navýšení maximálních úhrad za poskytnuté úkony sociální péče bychom doporučili řešit systémově až v návaznosti na zavedení valorizace příspěvku na péči v rámci výše zmiňované novely zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

V souvislosti s problematiku stanovení maximálních úhrad v sociálních službách bychom opět apelovali na velmi potřebnou komplexní změnu u institutu příspěvku na péči, který je nezbytné zcela přepracovat, ať v podobě vícestupňového systému, formou osobních rozpočtů či zavedením individualizovaného stupně. Stávající čtyřstupňový model posuzování 10 základních životních potřeb je bohužel nevyhovující a s ohledem na etiologii vzniku závislosti na péči od druhých osob ve svém důsledku nespravedlivý. To je způsobené nízkou mírou flexibility této dávky, která je pro část uživatelů nedostačující i na pokrytí zcela základních životních potřeb, zatímco jiné skupiny příjemců

naopak nepotřebují čerpat měsíčně příspěvek v celé jeho výši a dochází tak k jeho faktickému zneužívání.

V Praze dne 15. 11. 2022

Tomáš Drábek
vedoucí Sociálně zdravotní sekce AVPO ČR